TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 10612/93/22

9.1.2023

Eduskunta, Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö 14.12.2022

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 149/2022 laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallintovaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (149/2022).

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia hätäkeskustoiminnasta, turvallisuustutkintalakia, konsulipalvelulakia ja pelastuslakia.

Esityksellä muutettaisiin muun muassa hätäkeskustoiminnasta annetun lain säännökset henkilötietojen käsittelystä vastaamaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Esityksessä säädettäisiin henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuusvaatimuksesta ja henkilötietojen rekisterinpitäjistä.

Lisäksi esityksessä täsmennettäisiin ja muutettaisiin viranomaisten tiedonsaantioikeuksia sekä säädettäisiin tietojen toisiokäytöstä hätäkeskustoiminnassa käsiteltävien tietojen osalta. Lisäksi laki hätäkeskustoiminnasta muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain kanssa olevaa päällekkäistä sääntelyä tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla sekä käyttäjärekisteriin ja lokirekisteriin liittyen.

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto

Esityksen mukaan hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa säädettäisiin Hätäkeskuslaitoksen toiminnasta sekä pelastustoimen, poliisitoimen, sosiaali- ja terveystoimen ja Rajavartiolaitoksen hätäkeskuspalveluista, hätäkeskustoiminnasta ja henkilötietojen käsittelystä hätäkeskustoiminnassa.

Hätäkeskustoiminnalla tarkoitettaisiin hätäkeskuspalveluja ja Hätäkeskuslaitoksen välittämään hätäilmoitukseen tai tehtävään liittyviä pelastustoimen, poliisin ja sosiaali- ja terveystoimen viranomaisen ja Rajavartiolaitoksen välittömiä toimenpiteitä edellyttävien lakisääteisten tehtävien hoitamista tarvittaessa Hätäkeskuslaitoksen avustamana.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain säännökset henkilötietojen käsittelystä muutettaisiin vastaamaan EU:n tietosuojalainsäädännön vaatimuksia. Esityksessä säädettäisiin henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuusvaatimuksesta ja henkilötietojen rekisterinpitäjistä. Henkilötietojen rekisterinpitäjänä poliisin tietojen osalta toimisi Poliisihallitus, sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen osalta hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomainen, pelastustoimen tehtävätietojen osalta hyvinvointialueen pelastustoimen järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomainen ja Rajavartiolaitoksen tietojen osalta Rajavartiolaitoksen esikunta. Hätäkeskuslaitos toimisi rekisterinpitäjänä vartioimistehtäviksi katsottavien valvonta- ja hälytystehtävien, Hätäkeskuslaitoksen muiden tehtävien ja muiden viranomaisten avustamiseen liittyvien tietojen osalta, sekä niiden henkilötietojen osalta, jotka koskevat vahinko-, häirintä- ja väärinkäytösyhteydenottoja sekä tietojärjestelmä- tai verkkoliikennehäiriöitä.

Lakiin lisättäisiin säännökset viranomaisten tiedonsaantioikeuksista, tietojen luovutuksesta ja tietojen toisiokäytöstä. Lisäksi laista kumottaisiin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain kanssa olevaa päällekkäistä sääntelyä tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla sekä käyttäjärekisteriin ja lokirekisteriin liittyen.

Tietosuojavaltuutetun toimistoa on kuultu esityksen valmisteluvaiheessa ja esitetyt näkemykset on otettu pääosin huomioon jatkovalmistelussa. Tietosuojavaltuutetun toimisto pitää esitettyjä muutoksia myös perusteltuina ja tarpeellisina.

Tietosuojavaltuutetun toimisto haluaa perustuslakivaliokunnan tavoin tuoda kuitenkin esiin sen, että henkilön sosiaalihuollon tarvetta tai hänen saamiaan sosiaalihuollon palveluja, tukitoimia ja muita sosiaalihuollon etuuksia kuvaavia tietoja on perusteltua pitää valtiosääntöisesti arkaluonteisina. Tällaisina tietoina niiden käsittelyn on oltava välttämätöntä ja sääntelyn täsmällistä ja tarkkarajaista.

Ylitarkastaja Kuparinen Juhani
91211592D

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Jakelu

Hallintovaliokunta

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Puhelinvaihde: 029 566 6700

Verkkosivut: www.tietosuoja.fi